

Bekymringerne, som i bedste Høyre-stil hedder udfordringer, er teknologigab, offentlige udgifter, sikkerhedspolitisk afkobling af Vesteuropa fra USA, demografiske forhold som faldende befolkningstal, en stigende andel ældre og indvandring, samt endelig hvad der opfattes som et pres på traditionelle europæiske værdier forårsaget af truende amerikanisering af medieverdenen, islam og det Osmundsen kalder 86-narcissismen, som spores til 68-oprøret.

Mulighederne fremlægges som opgør med "status quo tyranniet", hvormed forfatteren sigter til segmentering. Herudover advokeres en europæisering af udenrigs-, sikkerheds- og forskningspolitik, og for Norges vedkommende: nødvendigheden af at erkende, at den nuværende norske Europapolitik har ført til øget norsk isolation og større afhængighed af USA. Selv om Osmundsens pen kan være irriterende letløbende, som når han jonglerer med begrebet europessimisme, er bogen ikke let at gøre sig færdig med. Forsøget på at trække lange linjer sætter problemer i relief, som er lige påtrængende for nordmænd og danskere. Samtidig er der afgjort debatstof i bogen. Eksempelvis går forfatteren ind i det ømtålelige spørgsmål om, hvordan et kristent Europa finder en modus vivendi med islam, der møder Europa i form af indvandring, fundamentalistisk renaissance og hurtigere befolkningstilvækst.

Osmundsens bog er et langskud, og det væsentlige er ikke, hvad han måtte ramme eller ikke ramme, derimod at han får læseren til at rette blikket langt op ad banen og tænke nærmere over, hvor målet kan stå bedst.

Carl-Henrik Hall  
stud.scient.pol.  
Aarhus Universitet

Connie Pedersen, *En frisk start? Præsident Reagans Sovjet-politik siden 1984*, København: Vindrose, 1986, 154 s., 138,00 kr.

Connie Pedersen bruger et af præsident Reagans yndlingsudtryk – at forholdet mellem USA og Sovjetunionen skulle have fået "en frisk start", som hovedemnet i sin bog, der behandler Reagans udenrigspolitik over for Sovjetunionen i perioden 1984-1986. Men udtrykket får en kritisk vending ved, at hun stiller spørgsmålstegn ved, om der er noget nyt heri, eller om der er tale om gammel vin på nye flasker. Det nye skulle være den optimisme, der herskede i opinionen, og som præsidenten altså også synes at dele. Nyt skulle ligeledes være de resultater, der kom ud af tilnærmelsen mellem de to supermagters topledere – nemlig kulturaftaler, genåbningen af flyruter mellem landene og genåbningen af konsulater i henholdsvis New York og Kiev. Desuden skal nævnes den vilje, der syntes at være for at forhandle fjernelse af atomraketter i Europa.

Men disse nye tilnærmelser, mener forfatteren, drukner i fortsættelsen af den kolde krigs grundlæggende konflikter. Connie Pedersen henfører denne videreførelse til de interne magtkampe i Det hvide Hus: høgene (forsvarsminister Wein-

Bekymringerne, som i bedste Høyre-stil hedder udfordringer, er teknologigab, offentlige udgifter, sikkerhedspolitisk afkobling af Vesteuropa fra USA, demografiske forhold som faldende befolkningstal, en stigende andel ældre og indvandring, samt endelig hvad der opfattes som et pres på traditionelle europæiske værdier forårsaget af truende amerikanisering af medieverdenen, islam og det Osmundsen kalder 86-narcissismen, som spores til 68-oprøret.

Mulighederne fremlægges som opgør med "status quo tyranniet", hvormed forfatteren sigter til segmentering. Herudover advokeres en europæisering af udenrigs-, sikkerheds- og forskningspolitik, og for Norges vedkommende: nødvendigheden af at erkende, at den nuværende norske Europapolitik har ført til øget norsk isolation og større afhængighed af USA. Selv om Osmundsens pen kan være irriterende letløbende, som når han jonglerer med begrebet europessimisme, er bogen ikke let at gøre sig færdig med. Forsøget på at trække lange linjer sætter problemer i relief, som er lige påtrængende for nordmænd og danskere. Samtidig er der afgjort debatstof i bogen. Eksempelvis går forfatteren ind i det ømtålelige spørgsmål om, hvordan et kristent Europa finder en modus vivendi med islam, der møder Europa i form af indvandring, fundamentalistisk renaissance og hurtigere befolkningstilvækst.

Osmundsens bog er et langskud, og det væsentlige er ikke, hvad han måtte ramme eller ikke ramme, derimod at han får læseren til at rette blikket langt op ad banen og tænke nærmere over, hvor målet kan stå bedst.

Carl-Henrik Hall  
stud.scient.pol.  
Aarhus Universitet

Connie Pedersen, *En frisk start? Præsident Reagans Sovjet-politik siden 1984*, København: Vindrose, 1986, 154 s., 138,00 kr.

Connie Pedersen bruger et af præsident Reagans yndlingsudtryk – at forholdet mellem USA og Sovjetunionen skulle have fået "en frisk start", som hovedemnet i sin bog, der behandler Reagans udenrigspolitik over for Sovjetunionen i perioden 1984-1986. Men udtrykket får en kritisk vending ved, at hun stiller spørgsmålstegn ved, om der er noget nyt heri, eller om der er tale om gammel vin på nye flasker. Det nye skulle være den optimisme, der herskede i opinionen, og som præsidenten altså også synes at dele. Nyt skulle ligeledes være de resultater, der kom ud af tilnærmelsen mellem de to supermagters topledere – nemlig kulturaf-taler, genåbningen af flyruter mellem landene og genåbningen af konsulater i henholdsvis New York og Kiev. Desuden skal nævnes den vilje, der syntes at være for at forhandle fjernelse af atomraketter i Europa.

Men disse nye tilnærmelser, mener forfatteren, drukner i fortsættelsen af den kolde krigs grundlæggende konflikter. Connie Pedersen henfører denne videreførelse til de interne magtkampe i Det hvide Hus: høgene (forsvarsminister Wein-

berger og viceforsvarsminister Perle) mod duerne (udenrigsminister Schultz og nedrustningsekspert Nitze) – og i mægleren, Reagans sikkerhedspolitiske rådgiver McFarlane. I forgrunden for dette magtspil står den forvirrede, lettere uintelligente og evigt kommunistangste præsident. Dennes adfærd, og i overhovedet hele tilnærmelsespolitikken, bestemmes af magtspillet resultat: først vandt duen Schultz og sidst høgen Weinberger, og dermed forsvinder muligheden for yderligere tilnærmelser. Men forfatteren nævner også anden gammel vin: evige beskyldninger og gensidig mistro, ensidige udspil og aflyste topmøder, gentagne brud på aftaler og fortolkningsproblemer.

Hele denne problematik belyser Connie Pedersen med forhandlingsforløbet angående topmødet i Geneve den 19. og 20. november 1985 – lige fra dets spæde start i september 1984 til sommeren 1986, hvor endnu en mulighed for et topmøde luftes. Bogen er altså en kronologisk gennemgang af denne proces, domineret af ovenstående konflikter, og tilgangen er journalistens. Forfatterens kildemateriale er det hav af information, der har strømmet ud fra aviser, tv, pressemøder, osv., hvilket hun søger at bringe i orden ved at sætte det ind i en tidsmæssig følge. Denne metode giver bogen et impressionistisk præg, hvor selve forhandlingsforløbet, og de resultater, som offentligheden har kunnet læse om, er flettet sammen med en hel del andre begivenheder, som menes også at have påvirket øst-vestklimaet, men som måske har tvivlsom relevans for selve forhandlingsforløbet. Læseren har her en mulighed for at få indblik i mediernes stofudvælgelse og -behandling, men kommer til at mangle en overordnet systematisk behandling, samt nogle klare holdningstilkendegivelser af, hvilken betydning begivenhederne mere præcist kan tænkes at have.

Birgitte Frederiksen  
stud.scient.pol.  
Aarhus Universitet